

De baten van de groene stad

Was iedereen er maar van overtuigd dat groen in stedelijke gebieden een positieve uitwerking heeft op mens en milieu. Maar helaas, zover is het nog niet. Het Groenforum probeert hier verandering in te brengen. Onder meer door feiten, cijfers én ervaringen aan elkaar te koppelen.

Groen, goed voor mensen! Het Groenforum Nederland mag één van haar brochures dan wel deze titel meegeven en er zelfs een uitroepeteken achter zetten, maar daarmee is nog niet gezegd hoe goed groen is voor mensen. Wees niet ongerust: de organisatie ziet het beantwoorden van juist deze vraag als een van haar hoofdopdrachten.

“De oorspronkelijke gedachte was: als we meer groen willen in de stedelijke omgeving, dan moeten we niet blijven hangen in ideële overwegingen maar de aanwezigheid van groen vertalen

Piet Steltman: “Mijn zoon kon zich niet voorstellen dat een prachtig stuk groen het dak van een gebouw was”

in klinkende munt. Dus we moeten antwoord geven op de vraag: wat levert het concreet op?”

Aan het woord is Piet Steltman, coördinator van het Groenforum, een stichting met meer dan zestig leden bestaande uit bedrijven, gemeenten, woningbouwcorporaties, koepelorganisaties en meer, en niet te vergeten de initiatiefnemers van het kennisplatform Leven op Daken. Het zijn bedrijven die alle door-drongen zijn van nut en noodzaak van meer groen in de openbare ruimte en daar ook op willen aansturen, maar die gezien de aard van hun werkzaamheden hierbij niet per definitie een direct belang hoeven hebben. De missie is: beleid en politiek te beïnvloeden. De forumleden

dragen hieraan bij door deelname aan het jaarcongres, workshops en rondetafelgesprekken; het stimuleren van onderzoek; het verspreiden van de uitkomsten hiervan; het uitgeven van folders, brochures en boeken; en het trekken van voorbeeldprojecten.

Beleidsvoorziening

Om de doelstelling ‘meer groen’ te realiseren, moet er volgens Steltman “meer gebeuren dan het plaatsen van een paar bomen”. Hij neemt als voorbeeld het tegengaan van criminaliteit. Maar, zo

voegt hij hieraan toe, “ik zou ook het bevorderen van de gezondheid van de bevolking kunnen noemen. Of het vergroten van de leefbaarheid van de stad, bijvoorbeeld door het versterken van de sociale cohesie. Of het terugdringen van criminaliteit en agressie en wat al niet meer. In al deze gevallen blijkt groen van alle beleidsvoorzieningen relatief de goedkoopste. Maar het is ook de voorziening die als eerste wordt geschrapt als de bodem van de portemonnee in zicht is. Dat is een verkeerde keuze die veelal wordt ingegeven door onwetendheid. Dit laatste proberen wij nu tegen te gaan.”

Volgens de Raad voor het Landelijk Gebied heeft elk huishouden in Nederland recht op 75 vierkante meter groen in de directe omgeving. In de steden en dorpen blijkt maar een fractie aan deze norm te voldoen. Steltman: “‘Ja’, is dan het argument van gemeenten, ‘dit klinkt wel mooi en we zijn het er ook mee eens, maar in de bebouwde omgeving is dit natuurlijk niet te realiseren’. Dat is een conservatieve reactie. Gemeenteambtenaren en -bestuurders zouden eens wat breder moeten denken. Groen

‘Nadeel is dat degene die investeert in groen, daar zelden de ook revenuen van heeft’

kan namelijk ook heel goed in, op en aan gebouwen gerealiseerd worden, zonder dat een flinke extra claim op de beschikbare ruimte wordt gelegd. Het is allemaal mogelijk en de kosten vallen enorm mee, maar men weet het niet.”

Laatst heeft hij weer eens ervaren dat zo niet altijd gedacht wordt, omdat mensen zich hier weinig bij kunnen voorstellen. Zelfs in zijn eigen omgeving niet, zo bleek toen hij bij een weddenschap “een mooie doos wijn” van zijn eigen zoon won. Deze laatste kon zich niet voorstellen dat een foto van een prachtig stuk groen was genomen op het dak van een gebouw. “Maar dat was toch écht waar, ik kon het aantonen.”

Milieu als argument

Het forum hanteert ook het milieu als een belangrijk argument in de strijd voor meer groen. “Groen is goed voor het bufferen van regenwater en het afvangen van fijn stof”, aldus Steltman. “Maar ook weer niet altijd. Een rij bomen langs een doorgaande weg is vaak weer minder goed, omdat dit de doorstroming van verse lucht tegenhoudt. Een alternatief is dan bijvoorbeeld gevelbeplanting. Dan heb je én doorstroming én het afvangen van fijn stof. Dit is nu zo’n typisch voorbeeld van iets dat je met onderzoeksgegevens kunt onderbouwen, maar wat bij veel

Foto:

Mobicare BV

beleidsmakers niet bekend is. Gelukkig begint dit besef nu wel langzaam breder door te dringen. Steeds meer gemeenten en provincies melden zich aan als lid.”

Het Groenforum zorgt voor onderzoeksgegevens door die uit het buitenland te halen – “Daar gebeurt op dit gebied veel meer dan in Nederland, met name in Duitsland” – of door zelf onderzoek te laten verrichten. Maar, zegt de coördinator, “overtuigen op basis van cijfers is één. Je moet het ook koppelen aan ervaringen. Inclusief kosten en baten. Dit laatste doen wij onder meer in onze brochure ‘De baten van de groene stad’, waarin we niet alleen voorbeelden noemen, maar ook bedragen, bronnen en namen van mensen die zijn te benaderen voor meer informatie. Transparanter kan bijna niet.”

Om de woorden van Steltman te ondersteunen een citaat uit de brochure: ‘Een boom heeft per jaar het grootste effect op de opvang van regenwater: 23 euro. De reductie van luchtvervuiling 13 euro, en de vermindering van het energieverbruik (airco en verwarming) 8 euro.’ Het is maar dat u het weet.

Hierop aanhakend zegt hij: “Een groot misverstand is nog steeds dat groen op daken veel geld kost omdat er ook een totaal andere constructie onder gebouwd moet worden. Nou, je moet er wel rekening mee houden, maar per saldo valt het allemaal best mee. Bovendien: hoeveel scheelt dat nu op bouwgrond die van zichzelf al bijna onbetaalbaar is geworden en met een gebouw daarop waarin we de meest dure materialen verwerken. Als we tolereren dat we naast zulke dure gebouwen op even dure bouwgrond honderden vierkante meter blik parkeren, kunnen we dat blik ook net zo goed onder de grond stoppen en daar bovenop een park aanleggen dat zichzelf weer in allerlei vormen terugverdient. Bijvoorbeeld door er niet alleen kijkgroen, maar ook gebruiksgroen op aan te planten. Zodat kinderen er kunnen spelen, gezonder leven, minder snel ziek worden, zichzelf en de maatschappij geld besparen en ga zo maar door. Wat het moeilijk maakt is dat degene die investeert in het groen, daar maar zelden ook de revenuen van heeft. Maar goed, dat is een kwestie van verandering in gedrag en dat kost tijd.”